Valiokunnan lausunto YmVL 25/2017 vp─ HE 106/2017 vp

Ympäristövaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018 (HE 106/2017 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mahdollisen lausunnon antamista varten valtiovarainvaliokunnalle. Määräaika: 26.10.2017.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- neuvotteleva virkamies Armi Liinamaa, valtiovarainministeriö
- ylijohtaja Ari Niiranen, ympäristöministeriö
- ylijohtaja Tuula Varis, ympäristöministeriö
- ympäristöneuvos Saara Bäck, ympäristöministeriö
- rakennusneuvos Timo Tähtinen, ympäristöministeriö
- metsäneuvos Marja Kokkonen, maa- ja metsätalousministeriö
- talousylitarkastaja Marjatta Koskinen, maa- ja metsätalousministeriö
- kalatalousylitarkastaja Jouni Tammi, maa- ja metsätalousministeriö
- luontopalvelujohtaja Timo Tanninen, Metsähallitus
- ylijohtaja Hannu Rossilahti, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus
- kaupunkiympäristön toimialan toimialajohtaja Mikko Aho, Helsingin kaupunki
- apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä, Vantaan kaupunki
- asuntoasiantuntija Laura Hassi, Suomen Kuntaliitto
- toiminnanjohtaja Jouni Parkkonen, Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen edistäjät ry - KOVA
- johtaja Aija Tasa, RAKLI ry
- erityisasiantuntija Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- toiminnanjohtaja Mia Koro-Kanerva, Suomen Vuokranantajat ry
- toiminnanjohtaja Anne Viita, Vuokralaiset VKL ry
- suojeluasiantuntija Matti Ovaska, WWF Suomi
- professori Tuula Putus, Turun yliopisto

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiö
- Invalidiliitto ry

Valmis
5.0

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Ympäristöministeriön hallinnonalan vuoden 2018 määrärahaehdotus on noin 181,2 miljoonaa euroa. Tästä ympäristön- ja luonnonsuojelun osuus on 100,3 miljoonaa euroa, alueidenkäytön, asumisen ja rakentamisen osuus 23,6 miljoonaa ja hallinnonalan toimintamenot 57,3 miljoonaa euroa. Valtion asuntorahaston varoja esitetään käytettäväksi 173 miljoonaa euroa asuntotoimen avustuksiin ja 7 miljoonaa euroa korkotukiin; 12 miljoonaa euroa esitetään tuloutettavaksi talousarvioon.

Kestävä kehitys

Kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda2030:n tavoitteena on sisällyttää kestävän kehityksen periaatteet ja tavoitteet osaksi tulevia hallitusohjelmia, hallituksen tulevaisuustyötä ja budjettivalmistelua. Valiokunta korosti toimintaohjelmasta antamassaan lausunnossa, että kestävän kehityksen toteuttamisen edellyttämien resurssien tunnistaminen ja sisällyttäminen hallinnonalojen budjetteihin on yksi keskeisistä haasteista. Ministeriöt ovat talousarvioehdotuksessa hallinnonaloillaan arvioineet, miten niiden esittämät toimenpiteet toteuttavat kestävän kehityksen toimintaohjelman toimeenpanoa. Tämä nyt ensimmäisen kerran tehty ministeriöiden itsearviointi ottaa kestävän kehityksen agendan konkreettisesti huomioon. Valiokunta pitää tärkeänä tätä ensimmäistä askelta, joka palvelee tavoitetta löytää toimiva malli Agenda2030-toimintaohjelman pitkäjänteiseksi huomioimiseksi tulevissa talousarvioissa.

Metsätalous ja metsien monimuotoisuus

Valiokunta toteaa, että metsien kestävän hoidon ja käytön tavoitteena on sovittaa yhteen kestävyyden eri osa-alueet siten, että ne tuottavat kokonaisuutena parhaan tuloksen. Kansallisessa metsästrategiassa on asetettu runkopuun käytölle 15 miljoonan kuutiometrin lisäystavoite, joka on myös pääministeri Sipilän hallitusohjelmassa. Mainittu tavoite on asetettu 10 miljoonaa kuutiometriä puuntuotannollisesti suurinta kestävää hakkuumäärää alemmalle tasolle ilmasto- ja monimuotoisuusnäkökohtien huomioon ottamiseksi.

On tärkeää, että metsiä voidaan hyödyntää taloudellisesti ja samalla vastuullisesti huolehtia metsien uudistumisesta. Valiokunta kuitenkin korostaa, että biotalouden edistämistavoitteen rinnalla on otettava huomioon ilmasto- ja monimuotoisuusvaikutukset. Ilmastovaikutukset tulevat huomioon otettaviksi EU-sääntelyn kautta (LULUCF). Monimuotoisuusnäkökulman huomioon ottaminen tulee kuitenkin varmistaa kansallisin toimenpitein. Valiokunta pitää hyvänä Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma- eli METSO-prosessia ja sitä täydentävää pyöreän pöydän metsäkeskusteluprosessia, jossa hallitus yhdessä sidosryhmien kanssa pyrkii löytämään keinoja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi. Näin on kannustettu vapaaehtoisia toimia metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi, kuten Metsäteollisuuden ympäristöohjelma, metsänomistajajärjestöjen ja energiateollisuuden kampanja laho- ja kolopuiden tuottamiseksi sähkölinjojen reunoille ja Metsähallituksen tekopökkelökampanja. Luontolahja satavuotiaalle -kampanjassa on saatu valtiolle suojelualueita, jolloin valtio suojelee yksityistä lahjoitusta vastaavan pinta-alan. Valiokunta korostaa, että metsäluonnon monimuotoisuuden suojelemisen kannalta tärkeää on paitsi riittävien metsäalueiden saaminen suojelun piiriin myös talousmetsien käsittely monimuotoisuutta turvaavalla tavalla. Talousmetsien luonnonhoitoa kehitetään vuosittain noin

500 000 euron panostuksella (30.40.22) kehittämällä suojavyöhykehakkuita, riistametsänhoitoa, lehtoalueiden kokonaisvaltaista luonnonhoidon suunnittelua ja toteutusta sekä tulen käyttöä talousmetsissä.

METSO-ohjelmaa toteutetaan maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla momentilla 30.40.45 ja 30.40.22 sekä ympäristöministeriön hallinnonalalla momentilla 35.10.63 (Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot; 26,6 miljoonaa euroa). Ympäristöministeriön mainitulle momentille esitetään 8 miljoonaa euroa lisää, jolloin rahaa on aikaisemmilta vuosilta siirtyvät määrärahat huomioon ottaen 23 miljoonaa euroa. Valiokunta pitää tärkeänä, että korotuksella voidaan merkittävästi edistää METSO-ohjelman toteutusta tavoitteiden mukaisesti. Ohjelman toteutusta jatketaan koko ohjelman mukaisella alueella, mutta määrärahaa suunnataan erityisesti suojelun kannalta tärkeimmille painopistealueille eteläisimpään Suomeen. Ohjelman toteuttaminen on tärkeää monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseksi asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien 30,9 miljoonan euron määräraha (35.10.52) säilyy suunnilleen nykytasollaan. Esitykseen sisältyy Matkailu 4.0 -kärkihankerahoitusta, josta 1,7 miljoonan euron lisärahoitus kohdistetaan erityisesti suojelualueiden palvelutason parantamiseen, matkailumarkkinointiin ja luontomatkailua tukevien digitaalisten palvelujen parantamiseen. Matkailu 4.0 -kärkihankerahoituksesta osoitetaan Metsähallitukselle kaikkiaan 3,97 miljoonaa euroa kahden vuoden aikana osin ympäristöministeriön ja osin maa- ja metsätalousministeriön pääluokassa.

Samalle momentille esitetään myös 650 000 euron lisämäärärahaa käytettäväksi kansallispuistojen ja eräiden virkistyskäyttökohteiden palveluvarustuksen parantamiseen ja kunnostustöihin. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä kansallispuistojen ja retkeilyalueiden palveluvarustuksen ylläpitoa ja kehittämistä kasvavan matkailun ja virkistyskäytön tarpeisiin. Hyväkuntoiset reitistöjen ja autiotupien verkostot muodostavat perustaa kasvavalle virkistys- ja matkailukäytölle edistäen samalla luonnonsuojelullisten tarpeiden huomioon ottamista, kun maaston kulumista voidaan välttää ohjaamalla kulkemista merkityille reitistöille. Matkailun vaikutukset paikallistalouteen ovat merkittävät, joten panostaminen kuvattuun infrastruktuuriin on myös taloudellisesti kannattavaa. Valiokunta pitää erinomaisena, että talousarvioehdotuksessa esitetään yhteensä noin 4 miljoonan euron kertaluonteista rahoitusta vuosille 2018—2019 luontomatkailun ja lähivirkistyksen edistämiseen muun muassa digitaalisten ja maastopalvelujen kehittämisen kautta. Valiokunta korostaa, että tavoitteena tulisi olla myös ulkomaisten matkailijoiden tarpeisiin yksi helppokäyttöinen tietokanta, joka sisältäisi kaikki reitistöt riippumatta niiden oikeudellisesta asemasta tai ylläpitäjästä.

Valiokunta katsoo, että jatkossa olisi tarpeen valmistella erityinen Metsähallituksen Luontopalvelujen korjausvelkaohjelma. Kansallispuistojen määrä on kasvanut, ja Luontopalvelujen hoitoon on siirretty valtion historiallista kulttuuriomaisuutta, mutta perusrahoituksen tasoa ei ole vastaavasti nostettu. Kustannuksiltaan kalleimpia kohteita ovat rauniolinnat ja -linnoitteet, joiden korjauskustannuksia nostavat osaltaan niihin liittyvät erikoisvaatimukset ja lupamenettelyt. Luontokohteiden rahoitustarve olisi Metsähallituksen Luontopalvelujen laskelmien mukaan noin

44 miljoonaa euroa ja historiallisilla kohteilla jopa 72 miljoonaa euroa. Nykytilanteessa alueilla olevia huonokuntoisimpia rakenteita joudutaan turvallisuussyistä purkamaan pois, kun rahoitusta edes niiden ylläpitoon ei ole.

Vaelluskalojen nousuesteiden poistaminen

Lohi, taimen ja muut vaelluskalakantamme tarvitsevat koski- ja virtapaikkoja lisääntymiseen. Lisäksi niiden elinkierto edellyttää kulkumahdollisuutta jokien kutu- ja poikasalueiden ja järvien tai meren syönnösalueiden välille. Rakennettujen jokien kalakannoille ja kalastukselle aiheutuneiden haittojen kompensointi on Suomessa painottunut kalanistutuksiin, ja kalateiden rakentaminen on ollut vähäistä. Vaelluskalakannat ovat uhanalaistuneet, sillä ne eivät pitkällä aikavälillä säily elinvoimaisina ilman luontaista lisääntymiskiertoa. Valiokunta painottaa, että kiireellisiä toimia vaelluskalakantojen luontaisen lisääntymisen vahvistamiseksi tarvitaan.

Hallituksen Luontopolitiikka -kärkihankkeella tuetaan kalateiden ja ohitusuomien rakentamista vipurahoituksella, jolla luodaan edellytyksiä yhteistyölle ja uudenlaisille hankkeille. Maa- ja metsätalousministeriö suuntaa kärkihankerahoitusta erityisesti yhteisrahoitteisesti toteutettaviin konkreettisiin ja ripeästi liikkeelle lähteviin hankkeisiin, joissa on vahva alueellinen sitoutuneisuus. Samalla edistetään uusien ratkaisujen ottamista käyttöön rakennettujen jokien vaelluskalojen kulun ja lisääntymisen turvaamiseksi.

Vaelluskalakantoja elvyttäviin toimenpiteisiin on varattu yhteensä 7 miljoonaa euroa vuosina 2016—2018. Valtioneuvoston periaatepäätöksellä on hyväksytty vuonna 2012 kalatiestrategia, jonka tavoitteena on uhanalaisten ja vaarantuneiden vaelluskalakantojen elinvoimaisuuden vahvistaminen siirtämällä painopistettä istutuksista kalojen luontaisen lisääntymiskierron ylläpitämiseen ja palauttamiseen.

Yhteisrahoitteisia vaelluskalakantojen elvyttämishankkeita on käynnistetty kymmenellä vesistöalueella. Hankkeiden rahoittajina ovat vesivoimayhtiöt, kunnat, maakuntaliitot, kalastusorganisaatiot, EU-rahastot ja valtio. Kalataloudellisia kunnostus-, kehittämis- ja kokeiluhankkeita tuetaan momentilta 30.40.31 Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen 4,6 miljoonalla eurolla edistämällä kalan kulkua, kalakantojen luontaista lisääntymistä ja monimuotoisuuden ylläpitoa. Kalojen kulkumahdollisuuksia parannetaan rakennetuissa joissa ja edistetään potentiaalisten lisääntymisalueiden käyttöönottoa esimerkiksi kalateiden, uomien vesittämisen ja perattujen koskien kunnostamisen avulla.

Vesistöjen kunnostushankkeisiin ja vaelluskalakantojen elvyttämiseen tähtäävälle kärkihankkeelle esitetään talousarvioehdotuksessa yhteensä 1,7 miljoonaa euroa, josta ympäristöministeriön hallinnonalalla on 850 000 euroa. Määräraha (35.10.61.) käytetään hankeavustuksina vesien- ja merenhoidon toimenpideohjelmien mukaisiin kunnostuksiin. Avustuksilla tuetaan paitsi vesistöjen kuormituksen vähentämistä myös vaelluskalojen luontaista lisääntymistä parantavia sekä lajien säilymisen ja monimuotoisuuden kannalta tärkeiden vesien kunnostushankkeita.

Valiokunta toteaa, että vanhat vesitalousluvat eivät usein sisällä kalatalousvelvoitetta lainkaan, joten lainsäädäntö muodostaa osaltaan esteen nousuesteiden poistamistavoitteelle. Kun vesilaki kuuluu oikeusministeriön hallinnonalalle, kalastuslaki maa- ja metsätalousministeriölle ja ve-

sienhoidon edistäminen ja lajisuojelu ympäristöministeriölle, on erityistä huomiota kiinnitettävä asian poikkihallinnolliseen luonteeseen. Valiokunta kiirehtii lainsäädäntömuutostarpeen selvittämistä vaelluskalakantojen tilan elvyttämiseksi, jotta haittojen aiheuttajat vastaisivat niiden korjaamisesta.

Itämeren ja vesien suojelun rahoitus

Vesien- ja merenhoidon suunnitelmien avulla pyritään vähentämään rehevöitymistä ja haitallisten aineiden päästöjä sekä edistämään pohjavesien ja vesi- ja meriluonnon monimuotoisuuden suojelua. Vuoteen 2021 ulottuvien toimenpideohjelmien toteutusta edistetään momentin 35.10.22 (Eräät ympäristömenot) 3,65 miljoonan euron määrärahalla. Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden (VELMU) kohdennettuja inventointeja voidaan jatkaa meriluonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalveluiden kannalta arvokkailla alueilla (1,3 miljoonaa euroa). Ravinteiden kierrätysohjelmalla toteutetaan edelleen kärkihanketta Kiertotalouden läpimurto ja puhtaat ratkaisut käyttöön (2,04 miljoonaa euroa).

Valiokunta pitää hyvänä, että vesien- ja merenhoidon käytännön toimenpiteisiin voidaan suunnata rahoitusta myös muun muassa Kiertotalouden läpimurto, vesistöt kuntoon -kärkihankkeen toteuttamiseksi. Vesiensuojelurahoitusta tarvitaan edelleen myös esimerkiksi Lievestuoreenjärven Laajalahden kunnostushankkeen loppuun saattamiseen. Hankkeen viimeinen vaihe (500 000 euroa) käsittää konkurssiin päätyneen Lievestuoreen sulfiittiselluloosatehtaan jätevesien haitallisia aineita sisältävän kuitulietteen läjitysalueen peittämisen ja jälkihoidon.

Valiokunta korostaa, että vesien- ja pohjavesien ennaltaehkäisevään suojeluun panostaminen on välttämätöntä, mutta myös hyvin paljon halvempaa kuin syntyneiden vahinkojen korjaaminen jälkikäteen. Pilaantuneiden maa-alueiden kunnostusohjelmassa (2016—2040) priorisoidaan valtakunnallisesti ympäristön ja terveyden kannalta kiireelliset kohteet ja edistetään näiden systemaattista tutkimista ja riskienhallintaa. Kolmivuotisella kärkihankkeella Pilaantuneiden maa-alueiden kunnostuksen kokeiluhanke (2016—2018) toteutetaan kokeiluhankkeita, joissa uusia kunnostusmenetelmäteknologioita voidaan testata.

Ilmastotoimet

Ilmastolaissa säädetty Suomen ilmastopaneeli on asetettu toimikaudelle 2016—2019. Sen rahoitukseen vuodelle 2018 ehdotetaan momentille 35.10.22 (Eräät ympäristömenot) 300 000 euroa. Ilmastohankkeisiin osoitettavaa 160 000 euron määrärahaa käytetään kansallisen ilmastopolitiikan kehittämiseen ja toimeenpanon tukemiseen sekä ilmastopolitiikan raportoinnin kehittämiseen. Lisäksi keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman vuoteen 2030 (KAISU) toteuttamisen tueksi osoitetaan 1 miljoona euroa käytettäväksi kuntien ja alueiden ilmastotyön vauhdittamiseen.

Valiokunta pitää sekä ilmastopaneelin että kuntien ja alueiden tukimäärärahaa erittäin tarpeellisena. Ilmastopaneeli edistää tieteen ja politiikan välistä vuoropuhelua ja antaa suosituksia hallituksen ilmastopoliittiseen päätöksentekoon ja vahvistaa monitieteellistä otetta ilmastotieteissä. Valiokunta pitää poikkitieteellisen keskustelun vahvistamista hyvin tärkeänä, sillä ilmastopolitiikan kysymykset ovat usein luonteeltaan koordinaatiota vaativia. Keskipitkän aikavälin ilmas-

tosuunnitelma koskee päästökaupan ulkopuolista taakanjakosektoria (liikenne, maatalous, lämmitys ja jätehuolto), jonka osalta kuntien ja maakuntien suunnittelulla on suuri merkitys. Maakuntien, kuntien ja seutukuntien ilmastotoimien suunnittelu ja toteutus ovat tärkeässä asemassa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Parhaiden ratkaisujen levittämisellä ja monistamisella voidaan saavuttaa kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta. Eri sektoreiden ilmastotoimien kustannukset sijoittuvat kunkin hallinnonalan omaan pääluokkaan.

Puurakentamisen toimenpideohjelman toteutukseen esitetään 2 miljoonan euroa lisäystä. Määrärahalla edistetään puurakentamista osana hallituksen Puu liikkeelle ja uusia tuotteita metsästä -kärkihanketta. Myös teollisen puurakentamisen ohjelmaa toteutetaan. Määrärahan merkittävä lisäys mahdollistaa ohjelman laajentamisen ja jatkamisen vuoteen 2021. Valiokunta korostaa puurakentamisen merkitystä osana ilmastopolitiikan mukaista kehitystä hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Puurakentamisen esteiden poistamiseksi on vielä tarpeen kehittää lainsäädäntöä ja kehittää alan koulutusta ja tutkimusta.

Sähköisen liikenteen latausinfran rakentamisavustuksiin esitetään 1,5 miljoonaa euroa (35.20.52). Avustusta voidaan myöntää asuinrakennuksen omistaville yhteisöille sähköautojen latauspisteiden edellyttämiin kiinteistöjen sähköjärjestelmiin kohdistuviin muutoksiin. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä kannustimia sähköautojen määrän kasvun edellyttämien rakenteellisten muutosten tekemiseen. Siirtymä sähköautoihin voi tapahtua jopa konservatiivisimpien ennusteiden mukaan huomattavasti nopeammin kuin aikaisemmin on ennakoitu, joten latausinfran rakentamista sekä yksityisiin kiinteistöihin että julkiseen palveluun tulisi pyrkiä kaikin keinoin edistämään.

Kiertotalous

Momentilla 35.10.22 (Eräät ympäristömenot) tuetaan myös kiertotaloutta edistäviä hankkeita. Vuonna 2016 ja 2017 talousarvioesityksissä oli yhteensä 1 miljoona euroa kiertotaloutta ja kierrätystä edistävälle säätelylle ja hankkeille. Tämä työ jatkuu koko hallituskauden, vaikka tähän kärkihankerahoitukseen ei sisällytetä uutta määrärahaa vuodelle 2018.

Valiokunta korostaa, että työn jatkuminen on tärkeää kiertotalouden potentiaalien konkretisoimiseksi. Esimerkiksi FISS-teollisten symbioosien mallissa yritykset tuottavat toisilleen lisäarvoa ja synnyttävät uutta liiketoimintaa hyödyntämällä toistensa sivuvirtoja, teknologiaa, osaamista ja palveluja. Motiva kouluttaa, antaa asiantuntija-apua, kerää tuloksia ja tukee alueellisia organisaatioita. Valiokunta toteaa, että hiilineutraalin kiertotalouden edistämisessä on kysymys enemmänkin systeemisestä muutoksesta kuin erityistä rahoitusta tarvitsevasta hankkeesta. SITRAn koordinoimana laadittu Kierrolla kärkeen — Suomen tiekartta kiertotalouteen 2016—2025 on maailman ensimmäinen kansallinen kiertotalouden tiekartta. Se sisältää ensimmäiset laajat kokonaisuudet, kuusi avainhanketta ja kymmeniä pilottihankkeita, jotka aloittavat muutoksen kohti kiertotaloutta.

Asuminen

Asuntorakentaminen on ennätyksellisen korkealla tasolla. Ennakkotietojen mukaan vuonna 2016 aloitettiin 37 000 asunnon rakentaminen, ja tason ennakoidaan pysyvän edelleen korkeana. Myös

valtion tukema asuntotuotanto on ollut hyvällä tasolla. Vuonna 2016 aloitettiin yhteensä noin 8 000 tuetun asunnon rakentaminen, joista noin 7 000 oli korkotuettuja. Talousarvioehdotus mahdollistaa vuonna 2018 noin 9 000 tuetun asunnon rakentamisen, kun valtuus säilyy entisellä tasollaan 1 410 miljoonassa eurossa.

Valiokunta toteaa, että asuntomarkkinat polarisoituvat edelleen voimakkaasti. Vaikka asuntotuotanto on korkealla tasolla, asunnoista on edelleen alitarjontaa pääkaupunkiseudulla samaan aikaan, kun väestöltään tyhjenevillä alueilla ongelmana on asuntojen jääminen tyhjilleen. Asuntojen kysynnän ja tarjonnan alueelliset epätasapainotilat muodostavat yhä merkittävämmän ongelman. Erityisesti pääkaupunkiseudulla asuntojen hinta- ja vuokrakehitys poikkeaa maan kehityksestä. Polarisoituminen edellyttää asuntopoliittisten keinojen kehittämistä ja käyttöä erilaistuviin tarpeisiin. Esimerkiksi myöntövaltuudet rajoitus- ja purkuakordeista ovat tärkeitä väestöään menettävien alueiden ongelmien hallitsemiseksi.

Valiokunta toteaa, että eduskunnan tarkastusvaliokunnan tilaama tutkimus (Asuntopolitiikan kehittämiskohteita; tutkimus: Janne Antikainen, Seppo Laakso, Henrik Lönnqvist, Sinikukka Pyykkönen, Ilppo Soininvaara. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 1/2017 vp.) sisältää ajantasaisen ja perusteellisen katsauksen asuntomarkkinatilanteeseen sekä näkemyksiä asuntopolitiikan keinoista ekonomistisesta näkökulmasta. Valiokunta korostaa asuntopolitiikan merkitystä tärkeänä osana yhteiskuntapolitiikkaa. Asuntopolitiikalla on läheinen liittymä niin talous- kuin sosiaalipolitiikkaankin. Asuntopolitiikan tavoitteet ja painopisteet ovat myös muuttuneet toimintaympäristön muutoksen myötä. Asuntopolitiikan toimikenttä on muuttunut kansainvälisten pääomamarkkinoiden avautumisen ja matalien lainakorkojen myötä merkittävästi. Talouden alueellisen rakennemuutoksen ja asuntomarkkinoiden väliset kytkennät ovat nousseet viime vuosina asuntopoliittisen keskustelun ytimeen, kun asuntojen kysynnän ja tarjonnan alueelliset epätasapainotilat ovat merkittävä ongelma.

Valiokunta pitää hyvänä, että asuntopolitiikan kehittämistarpeita tarkastellaan tutkimuksen keinoin. Käsitellessään asuntopoliittista toimenpideohjelmaa helmikuussa 2012 myös ympäristövaliokunta edellytti kokonaisvaltaisen selvityksen tekemistä toimijoista riippumattoman tahon toteuttamana. Ympäristöministeriö asetti lokakuussa 2013 hankkeen selvittämään asumisen nykyisen tukijärjestelmän (asumisen verotuksen ja erilaisten kysyntä- ja tarjontatukien) vaikuttavuutta ja tehokkuutta sekä tekemään ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Asumisen tuki- ja verojärjestelmien vaikuttavuusselvitys (Ympäristöministeriön raportteja 4/2015) valmistui helmikuussa 2015.

Valiokunta katsoo, että tarkastusvaliokunnan tilaama tutkimus jatkaa hyvin asuntopolitiikan keskeisten kysymysten tarkastelua. Valiokunta tulee osaltaan käsittelemään tutkimusta ja ottamaan kantaa siinä käsiteltyihin kysymyksiin.

Valiokunta pitää tärkeänä edistää asumisen kohtuuhintaisuutta käytettävissä olevin keinoin niin vuokra-asumisen kuin omistusasumisenkin osalta. Asuntojen riittävä tarjonta ylipäänsä muodostaa keskeisen lähtökohdan kohtuuhintaisuuden tavoitteen toteutumiselle. Asuntoja tarvitaan lisää kasvukeskuksissa, ja keskeinen rooli on kaavoituksella ja tonttitarjonnalla. Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimukset ovat toimineet hyvin, ja niiden kaavoitus- ja tonttitarjontatavoitteiden toteutuminen täysimääräisenä on tärkeää. Korkea asuntojen tuotantotaso ei heti kor-

vaa aikaisempien vuosien alhaisempien toteutumien luomaa patoutunutta kysyntää, vaan tuotannon tulisi säilyä korkealla tasolla useita vuosia.

Valiokunta korostaa, että liikenneinvestoinnit ovat välttämätön osa kasvavan kaupungin ja kaupunkiseudun kasvua. Oikein kohdistetuilla liikenneinvestoinneilla voidaan osaltaan luoda lisää rakentamismahdollisuuksia ja täten edistää asuntotuotannon kasvua. Erityisesti raideliikenneinvestoinnit ovat tältä kannalta olennaisia. Kaikkiaan riittävän tonttitarjonnan ja hyvän yhdyskuntarakenteen kehityksen edellytyksenä on maankäytön ja liikenteen suunnittelun tiivis integrointi ja ymmärrys näiden keskinäisestä vuorovaikutuksesta. Määräaikaisin MAL-sopimuksin on saatu tältäkin osin hyviä tuloksia aikaan. Talousarvioehdotuksen mukaan Helsingin seudun MAL-alueilla saa myöntää käynnistysavustuksia enintään 20 miljoonaa euroa muiden kuin erityisryhmien vuokra-asuntojen rakentamiseen, 10 000 euroa asuntoa kohden. Kunnallistekniikan rakentamisen avustuksiin valtuus on enintään 15 miljoonaa euroa. Saatuja hyviä kokemuksia tulisi tarvittaessa laajentaa kaikkiin kasvukeskuksiin.

MAL-sopimukset ovat hyvä esimerkki onnistuneesta valtion ja kuntien välisen yhteistyön tiivistämisestä. Valiokunta painottaa, että tuloksellisen asuntopolitiikan edellytyksenä olisi vielä tätäkin pitkäjänteisempi, myös hallituskaudet ylittävä yhteistyö valtion ja kuntien välillä. Lisää keinoja tulisi myös kehittää asuntopolitiikan yhden päätavoitteen eli asuinalueiden sosioekonomisen eriytymisen eli segregaation ehkäisemiseksi. Valiokunta korostaa, että monipuolinen asuntoja hallintamuotorakenne ehkäisee tehokkaasti asuinalueiden eriytymistä siihen liittyvine hankaline ongelmineen.

Vuonna 2016 otettiin käyttöön uusi 10 vuoden korkotukimalli vuokratalojen rakentamista varten nykyisen 40 vuoden korkotukimallin rinnalle. Vanha, kokonaan toisenlaiseen taloudelliseen ympäristöön kehitetty tuotantotukijärjestelmä ei enää toimi tehokkaasti ja vaikuttavasti. Se merkitsee jatkuvasti kasvavaa takauskantaa valtiolle, samalla kun yhtiöt ovat vaikeuksissa takapainotteisen lainajärjestelmän ongelmien kanssa. Uuden tukimallin tavoitteena on monipuolistaa valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon rahoitusvaihtoehtoja ja lisätä kohtuuvuokraisten asuntojen tarjontaa kasvukeskuksissa. Valiokunta korosti uuden lain hyväksyessään, että uuden korkotukimallin toimivuuden huolellinen seuranta on erittäin tärkeää, sillä kysymys on paitsi mallin toimivuudesta itsessään myös sen mahdollisista välillisistä vaikutuksista 40 vuoden korkotukimalliin. Valiokunta edellytti, että ympäristöministeriö toimittaa valiokunnalle selvityksen korkotukimallien toimivuudesta vuoden 2018 loppuun mennessä (YmVM 9/2016 vp lyhytaikaisesta korkotuesta).

Valiokunnan edellyttämä 40 vuoden korkotukimallin kehittäminen on vireillä ympäristöministeriössä, ja hallituksen esitys on tarkoitus antaa vuonna 2018. Valiokunta on katsonut myös, että pitkällä aikavälillä lienee tarpeen toteuttaa myös valtion lainajärjestelmien kokonaisvaltaisempikin uudistaminen (YmVM 12/2016 vp).

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA huolehtii keskeisistä tuetun asumisen viranomaistehtävistä sekä erilaisista asumiseen liittyvistä rekisteri- ja valvontatehtävistä. Viime vuosina ARA:n tehtäväksi on säädetty myös ARA-asuntojen vuokranmäärityksen valvonta, asumisoikeusasuntoihin liittyvät valvontatehtävät, rakennuksen energiatodistukseen liittyvät rekisteröinti- ja valvontatehtävät, tuetun asuntokannan riskienhallintatehtävät sekä ikääntyneiden ja vam-

maisten korjausavustusten myöntäminen ja uutena avustusten myöntäminen asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen. Valmisteilla oleva hallituksen esitys asumisoikeuslain muuttamiseksi sisältää myös uusia tehtäviä ARA:lle. Valiokunta korostaa ARA:n merkitystä asumiseen liittyvän lainsäädännön toteuttajana ja katsoo, että tehtävien kokoamisella yhteen virastoon on saatu aikaan merkittäviä keskittämishyötyjä. ARA:n toimintamenoihin osoitetaan momentilla 35.20.01 4,74 miljoonaa euroa. Valiokunta korostaa, että ARA:n resursseista tulee pitää pitkäjänteisesti huolta.

Erityisryhmien asuntojen rakentamiseen ja korjaamiseen esitetään 105 miljoonan euron valtuus investointiavustusten myöntämiseen. Avustukset kohdennetaan ensisijaisesti heikoimmassa asemassa olevien ryhmien asuntotuotannon edistämiseen. Valiokunta pitää määrärahaa erittäin tärkeänä ja tarpeellisena. Vanhuksille ja vammaisille suunnatun asumisen ohella erityisryhmävaltuudella voidaan tukea opiskelija-asuntojen rakentamista (pienimmän tukiluokan nuoriso- ja opiskelija-asuntohankkeet). Valiokunta katsoo, että opiskelija-asuntojen määrä tulisi pitää riittävän korkealla tasolla, jotta riittävä kohtuuhintaisten asuntojen saanti heille voidaan turvata. Opiskelija-asunnot ovat edullisempia kuin vapailla markkinoilla olevat asunnot, joten myös asumistukitarve jää pienemmäksi. Yleiseltä kannalta on tärkeää pyrkiä huolehtimaan siitä, etteivät myös opiskelijat ole kilpailemassa vapaiden markkinoiden pienistä asunnoista, jolloin kysynnän tasaantuminen voisi vaikuttaa hintatason nousuun osaltaan hillitsevästi.

Korjausavustusvaltuus (35.20.55) on 15,5 miljoonaa euroa. Lisäksi avustuksiin kohdennetaan varoja Asuntorahastosta 20 miljoonaa euroa, joten kokonaismäärä on 35,5 miljoonaa euroa. Avustukset suunnataan hissien jälkiasennuksiin sekä vanhusten ja vammaisten asuntojen korjausten tukemiseen. Valiokunta korostaa avustuksen suurta merkitystä väestön ikääntyessä myös kustannustehokkuuden kannalta, kun kotona asumista voidaan näin pidentää.

Vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäisemiseksi käynnistetään kokeiluhanke kuntien talous- ja asumisneuvontatyön tukemiseksi. Valiokunta pitää momentin 35.20.30 1 miljoonan euron määrärahaa tarpeellisena ja kannatettavana hankkeena, jonka tarkoituksena on vuokra-asunnoissa asuvien ja talouden hallinnan ongelmista kärsivien asukkaiden vuokravelkojen ja häätöjen vähentäminen sekä yleisen elämänhallinnan edistäminen. Hanke pyrkii osaltaan asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseen.

Asunnottomuus on ongelma erityisesti Helsingin seudulla. Vuonna 2016 Suomen asunnottomista (6 664 yksinäistä ja 325 perhettä) yli puolet oli Helsingissä ja neljä viidestä kymmenessä suurimmassa kaupungissa. Pitkäaikaisasunnottomien määrä on alentunut taantumasta huolimatta lähes puoleen vuodesta 2008 vuoteen 2016, jolloin määrä oli 2 047. Asunnottomuuden poistaminen edellyttää kuitenkin pitkäjänteistä työtä, joten panostukset ovat edelleen tarpeen. Valiokunta kiinnittää huomiota myös tarpeeseen huolehtia maakuntauudistuksessa siitä, että kuntien ja maakuntien yhteistyö on riittävää asunnottomuuden ehkäisemiseksi ja poistamiseksi.

Home- ja kosteusongelmat

Sisäilman huono laatu on jo pitkään arvioitu yhdeksi maamme suurimmista ympäristöterveysongelmista. Rakennusten kosteus- ja homevauriot on puolestaan arvioitu merkittäväksi syyksi huonoon sisäilman laatuun. Terveysriskejä aiheuttavia kosteus- ja homevaurioita ilmenee kaikissa

rakennustyypeissä käyttötarkoituksesta ja omistuspohjasta riippumatta. Arvioiden mukaan määrällisesti eniten kosteus- ja homevaurioita on yksityisten omistamissa kiinteistöissä. Suhteellisesti eniten vaurioita on kuitenkin kuntien omistamissa rakennuksissa, sillä sisäilmaongelmia on jo yli puolessa kouluista ja päiväkodeista.

Rakentamisen ohjaus ja valvonta kuuluvat ympäristöministeriön hallinnonalalle, terveydensuojelun ohjaus ja valvonta puolestaan sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle. Sisäilmaongelmat muodostavat laajan poikkitieteellisen ja poikkihallinnollisen ongelman, mikä osaltaan lienee syynä siihen, että tilannetta ei ole saatu kehittymään olennaisesti parempaan suuntaan.

Ympäristöministeriön koordinoimana toteutettiin vuosien 2010—2015 aikana Kosteus- ja hometalkoot- toimintaohjelma, jossa pyrittiin monin eri toimenpitein puuttumaan kosteus- ja homeongelmaan. Talkoiden tehtävänä oli saattaa alkuun rakennuskannan tervehdyttäminen, vähentää kosteus- ja homevaurioiden aiheuttamia terveyshaittoja sekä taloudellisia menetyksiä ja estää uusien vaurioiden syntyminen. Ohjelmassa tuotettiin hyvää aineistoa ja toteutettiin menestyksellisiä rakentamisen toimintatapamuutoksia esimerkiksi rakentamisen aikaisen kosteussuojauksen parantamiseksi.

Eduskunnan tarkastusvaliokunta tilasi kosteus- ja homeongelmia koskevan selvityksen, jonka perusteella annetun mietinnön johdosta (TrVM 1/2013 vp — EK 5/2013 vp) eduskunta hyväksyi kaikkiaan 14 lausumaa ongelmien korjaamiseksi. Esimerkiksi lausumalla numero 10 eduskunta edellyttää, että hallitus laatii päiväkotien, koulujen ja sosiaali- ja terveydenhuollon rakennusten kunnostamiseksi ja terveyshaittojen vähentämiseksi pitkän tähtäimen suunnitelman, jonka toteuttamista tuetaan nykyistä suuremmalla valtion tuella. Lausumalla 11 edellytetään, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin huonosta sisäilmasta oireilevien ja sairastuneiden ihmisten tutkimusten, hoidon sekä viranomaisten antaman tuen parantamiseksi mietinnössä ehdotetulla tavalla. Tärkeää on huolehtia, että kaikki terveyshaitoista kärsivät pääsevät asianmukaisiin tutkimuksiin ja saavat apua riippumatta siitä, ovatko he työelämässä tai missä päin Suomea asuvat. Myös silloin, kun oireiden ja sairauksien lääketieteellisistä syistä ei ole varmuutta, tulee käytettävissä olevin keinoin varmistaa, että potilas saa hoitoa mahdollisimman hyvin. Tarkastusvaliokunta tarkastelee lausumien toteutusta vuosittain hallituksen vuosikertomuksen hyväksyessään.

Valiokunta toteaa, että kesäkuussa 2017 järjestettiin parlamentaarinen keskustelutilaisuus, jonka teemana oli terve julkinen rakentaminen ja puhdas sisäilma. Tavoitteena on, että käynnistetään erityinen Terveiden tilojen vuosikymmen -toimenpideohjelma. Valiokunta kiirehtii toimenpideohjelman valmistelua ja korostaa, että sille tulee turvata riittävä rahoitus tulosten aikaansaamiseksi.

Valiokunta toteaa, että talousarvioehdotuksessa edellä viitatut tarpeet eivät erityisesti tule esiin. Ympäristöministeriön hallinnonalan kirjauksen mukaan alalla "Toteutetaan eduskunnan kirjelmän Rakennusten kosteus- ja homeongelmat, EK 5/2013 vp edellyttämiä toimenpiteitä rakennusten kosteus- ja homeongelmien poistamiseksi." Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla todetaan, että terveysvalvonta (momentti 33.70.21) keskittyy osaltaan rakennusten kosteus- ja homevaurioiden selvittämisen kehittämiseen.

Valiokunnan lausunto YmVL 25/2017 vp

Valiokunta katsoo, että Suomessa tulisi olla kliinistä tutkimustyötä tekevä yksikkö, jossa sisäilmasairaille voidaan tehdä tarvittavat diagnostiset testit ja funktiomittaukset, diagnosoida sairaus ja suunnitella hoito ja kuntoutus moniammatillisessa ryhmässä. Tavoitteena on lisätä tietoa immunologisista ja toksikologisista mekanismeista, joiden johdosta ihminen sairastuu sisäilmasairaassa rakennuksessa. Kliinisen yksikön perustamiseen Turun yliopistoon tarvittava kertaluonteinen aloituspanostus 500 000 euroa toteuttaisi valiokunnan mielestä edellä kuvattua johdonmukaista pyrkimystä parantaa sisäilmasta sairastuneiden tutkimusta ja hoitoa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Ympäristövaliokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 24.10.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Satu Hassi vihr
varapuheenjohtaja Silvia Modig vas
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Olli Immonen ps
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Sari Multala kok
jäsen Riitta Myller sd
jäsen Martti Mölsä si
jäsen Veera Ruoho kok
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos

Eriävä mielipide 1

Perustelut

Hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2018 ei esitetä uusia vaikuttavia toimia asunto- ja yhdyskuntapolitiikan vauhdittamiseksi. Tarve kunnianhimoiselle ja ilmastoviisaalle asunto- ja kaupunkipolitiikalle on huutava. SDP:n asunto- ja yhdyskuntapolitiikka tukee sekä ilmastopolitiikan että kohtuuhintaisen asumisen tarpeita. Kohtuuhintainen asuminen kuuluu kaikille, eikä se toteudu vain markkinavoimien avulla. Tarvitaan oikeudenmukaista politiikkaa, joka takaa laadukkaan asumisen ympäri Suomen. Kasvukeskuksissa tärkeintä on asuntotuotannon vauhdittaminen, niin että sekä kohtuuhintaisuus että tiivistyvä, ilmastoystävällinen yhdyskuntarakenne toteutuvat.

Yhä suurempi osa ihmisistä asuu kaupungeissa. Kaupunkien kasvua ei pidä rajoittaa vaan luoda sille kestävät edellytykset. Tuottavuus lisääntyy kaupungeissa. Maaseudun ja kaupunkien edut ovat viime kädessä yhtäläiset; talouskasvusta hyötyvät molemmat. Kaupunkialueiden rooli talouden ja tuottavuudenkasvun vetureina tulee tunnustaa vahvemmin ja kaupunkipolitiikkaa vahvistaa. Kasvukeskuksissa asumisen korkean hinnan suurin syy on se, että asuntoja on liian vähän. Tärkein keino kohtuuhintaisen asumisen edistämiseksi on kaavoituksen ja siten rakentamisen lisääminen. Asumisen ja liikenteen pullonkaulat tulee purkaa ja taata riittävä asuntotuotanto erityisesti kasvukeskuksissa. Tarvitaan pitkäjänteisiä, yli vaalikausien ylittäviä tavoitteita ja toimia monella sektorilla. Rakentamista saadaan lisää, kun tonttimaata kaavoitetaan riittävästi. Valtio voi vaikuttaa asuntokaavoituksen määrään erityisesti MAL-sopimusten kautta.

SDP:n visiossa asunto- ja liikennepolitiikka sidotaan tiiviimmin yhteen, välineinä erityisesti MAL-sopimukset. Maankäytön strategista suunnittelua vahvistetaan kaupunkialueilla niin, että rakennus- ja infrahankkeita voidaan suunnitella laajemmin, kuntarajoista liikaa välittämättä. Valtio sitoutuu pitkäjänteisesti rahoittamaan liikennehankkeita, jotka vauhdittavat asuntorakentamista. Erityinen huomio on raidehankkeissa. Vastineeksi kunnat sitoutuvat lisäämään asuntokaavoituksen määrää. Kun valtio edellyttää tonttitarjonnan lisäämistä, kuntien tulee edellyttää rakennuttajilta enemmän kohtuuhintaista asuntotuotantoa.

Kunnissa tulee tehdä pitkäjänteistä maa- ja kaavoituspolitiikkaa ja varmistaa se, että kunnilla on tarpeeksi omia rakentamiskelpoisia tontteja kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle vähintään viiden seuraavan vuoden tarpeisiin. MAL-sopimusten sitovuutta vahvistetaan ja niitä laajennetaan uusille kaupunkiseuduille. SDP:n visiossa työssäkäyntialueet laajenevat, kun raideliikennettä kehitetään kunnianhimoisesti ja pendelöinti työpaikkojen perässä on aito mahdollisuus etenkin Helsinki—Turku—Tampere-kasvukolmiossa. Samalla paine asuntopolitiikassa kohdistuu laajemmalle alueelle Etelä-Suomessa. Samaan aikaan on politiikassa huomioitava ihmisten ahdinko alueilla, joilla asuntojen hinnat laskevat ja arvo on jopa romahtanut eikä muutto työn tai palvelujen perässä kaupunkiin tai kuntakeskukseen ole tämän vuoksi mahdollista.

Korkotuen kehittäminen

Asumisen tukemisessa tarvitaan järkevästi kohdennettuja kysyntä- ja tarjontatukia. Tarjontatukien avulla saadaan omakustannusperusteinen vuokrataso pidettyä kohtuullisella tasolla. Pienitu-

loinen voi silloin pärjätä ilman asumistukea. Esimerkiksi Helsingin kaupungin omissa yhtiöissä vuokrataso on pystytty pitämään erittäin alhaisella tasolla, keskimäärin 11,24 euroa/m²/kk, ja asumisoikeusasunnoissa vastike alle 10,00 euroa/m²/kk. Markkinaehtoisten toimijoiden intresseissä ei ole vuokratason alentaminen vaan korottaminen. Laskun maksaa usein valtio kohonneina asumistukimenoina.

1.8.2016 voimaan tullut laki vuokratalojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta tulee lisäämään asuntorahaston menoja. SDP ei hyväksy sellaisen asuntotuotannon tukemista, joka ei tosiasiallisesti tuota kohtuuhintaista vuokra-asumista ja edistää vuokra-asunnoilla keinottelua. Valtion asuntotuotannon tuet tulee ohjata kohtuuhintaista tuotanto pitkäjänteisesti rakennuttaville yleishyödyllisille tahoille.

Pitkäjänteisen ja kohtuuhintaisen ARA-tuotannon edellytyksiä on parannettava. ARA-tuotannon tavoitteeksi on otettava 40 % asuntotuotannosta kasvukeskuksissa. Kunnille luodaan kannustimena kohdennettu kunnallistekninen infra-avustus ARA-tonttien kaavoittamiseen.

Esitys 40 vuoden korkotuen ehtojen uudistamiseksi tulee antaa eduskunnalle pikaisesti. Uudistusten on oltava vaikuttavia. Omavastuukorot tulee saattaa kilpailukykyiselle tasolle, joka tuottaa aidon tukielementin markkinakorkoihin verrattuna. Lisäksi tulee pidentää korkotuen kesto koko laina-ajalle (40 v) ja saattaa lyhennysohjelma etupainotteisemmaksi. Hallituksen tulee välittömästi perustaa työryhmä pohtimaan, miten pitkään tai pysyvästi vuokrauskäytössä oleva tuotanto saadaan rakennuttajia kiinnostavaksi. Välittömänä toimenpiteenä lasketaan myös korkotukilainojen omavastuukorko 1 prosenttiin, jotta se olisi kilpailukykyinen markkinakorkojen kanssa.

Käynnistysavustukset MAL-aiesopimusalueilla

Hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus solmii asumista, maankäyttöä ja liikkumista yhteen sovittavan ja asuntotuotantoa sekä kasvua vauhdittavan aiesopimuksen suurimpien kaupunkiseutujen kanssa. On keskeistä, että kaikilla maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) aiesopimusalueilla otetaan käyttöön valtion tukemassa vuokra-asuntotuotannossa käynnistysavustukset. Käynnistysavustukset ovat suora kannustin kunnille ja niiden alueilla toimiville vuokrataloyhtiöille asuntotuotannon vauhdittamiseen. Samalla käynnistysavustukset alentavat valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon vuokria.

Käynnistysavustusten määrä lisätään porrastaen 25 miljoonaan euroon siten, että suurin käynnistysavustus myönnettäisiin Helsingin seudulle ja sen suuruus olisi 10 000 euroa asuntoa kohden. Muille MAL-kaupunkiseuduille myönnettävä käynnistysavustus olisi suuruudeltaan 5 000 euroa asuntoa kohden. Esitetään, että käynnistysavustuksiin varattaisiin 25 miljoonaa euroa vuodessa, joista 20 miljoonaa euroa kohdennettaisiin Helsingin seudulle ja loput 5 miljoonaa euroa muille MAL-kaupunkiseuduille. Käynnistysavustusten vaikuttavuus on hyvä. Käynnistysavustuksilla voidaan alentaa rakennettavan vuokratalokohteen vuokratasoa jopa 1,5 euroa neliöltä kuukaudessa.

Korjausrakentaminen

Merkittävä määrä 1960- ja 1970-luvuilla rakennettuja kiinteistöjä on tullut korjausikään. Korjausrakentamiseen on panostettava merkittävästi enemmän kuin hallituksen ehdottama yhteensä 35,5 miljoonaa euroa (ml. momentin 35.20.55 määrärahat). SDP ehdottaa, että asuntojen korjaus- ja energia-avustuksiin lisätään 30 miljoonaa euroa valtion asuntorahaston sisältä kohdentaen avustuksia pieni- ja keskituloisille ihmisille sekä erityisesti kosteus- ja homevaurioiden korjaamiseen. Viime kaudella suhdanneluontoinen korjausrakentamisen panostus oli 155 miljoonaa euroa ja panostus tuli asuntorahaston sisältä, jolloin vaikutukset valtion talousarvioon olivat pienet.

Korjausten yhteydessä on nostettava myös varustetasoa ja muita ominaisuuksia vastaamaan nykypäivän ja tulevaisuuden vaatimuksia asumismukavuutta unohtamatta. Tällaisia ovat muun muassa energiatehokkuus, veden säästö, esteettömyys (mm. jälkiasennushissit) ja parvekkeiden lasitus. Myös ikääntyneen väestön tarpeet asumisessa lisäävät korjausrakentamisen mm. esteettömyyden vaatimuksia. Korjausrakentamisen yhteydessä asuntojen energiatehokkuutta tulee voida parantaa tuntuvasti, ja näin vähennetään energiankulutusta ja Suomen hiilidioksidipäästöjä. Pientalojen energiaremontteja täytyy tukea osana energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Purkuakordit

Suomen asuntomarkkinat ovat eriytyneet asuntopulasta kärsiviin alueisiin ja asukaspulasta kärsiviin alueisiin. Vuokrataloyhtiöitä tulee kannustaa asuntokannan sopeuttamiseen korottamalla rajoitus- ja purkuakordien määrää nykyisestä, vähintään 10 prosenttiyksiköllä kumpaakin. Samassa yhteydessä vuokrataloyhtiön jäljellä olevien vanhojen rakentamis- tai perusparannuslainojen täyttä tai osittaista anteeksiantoa tulee helpottaa. Valtiokonttorille tulee antaa nykyistä suurempi toimintavalta lainaehtojen muuttamisessa. Myös tervehdyttämisavustuksen ja erilaisten rahoitusjärjestelyjen myöntämisen käytäntöjä tulee helpottaa merkittävästi nykyisestä. Akordien korottaminen kannustaa vuokrataloyhtiöitä aiempaa voimakkaammin huolehtimaan ajoissa kiinteistökannastaan. Samalla akordien korottamisella voidaan pienentää valtion riskejä, jotka liittyvät erityisesti väestöltään vähenevien alueiden vuokrataloyhtiöiden lainojen takausvastuisiin. Akordien korottaminen lisää kustannuksia yhteensä arviolta +1 miljoona euroa vuodessa TAE 2017:ään nähden; lisäys perusteluihin momentille 35.20.60 Siirto valtion asuntorahastoon.

Asumistuki ja vuokrat

Asumistukien heikennykset ovat kestämätön ratkaisu vuokrien nousun hidastamiseksi, koska vuokrat nousevat asumistuista riippumatta. Esimerkiksi yleisen asumistuen enimmäisvuokria säätelevä indeksi on ollut useana vuonna jäädytettynä, ja vuokrat ovat nousseet tästä huolimatta. Asumistukien leikkauksella ei vaikuteta itse perusongelmaan eli siihen, että vuokra-asuntoja on liian vähän. Asumistukien leikkaus kohdistuisi etupäässä kaikkein pienituloisimpien ihmisten toimeentuloon. Asumistukea tulee kehittää ensisijaisesti sosiaalipoliittisista lähtökohdista käsin, huomioiden tuen vaikutukset työn tekemisen kannusteisiin.

Opiskelijoiden siirtyminen yleisen asumistuen piiriin on helpottanut erityisesti yksin asuvien opiskelijoiden asemaa. Uudistukseen liittyy myös muutostarpeita, erityisesti ruokakuntakäsit-

teen osalta. Kimppa-asuminen ja tukien oikeudenmukainen kohdentuminen on turvattava opiskelijoille. Opiskelijoiden siirto yleiselle asumistuelle voi kuitenkin johtaa asumistukimenojen kasvuun, jos yhä suurempi osa tuesta valuu entisestään kasvaviin vuokriin. Tämän vuoksi opiskelija-asuntojen riittävä rakentamismäärä on turvattava ja investointiavustukset on pidettävä riittävällä tasolla.

Asuinalueiden kehittämisohjelma

Asuinalueiden kehittämisohjelmaa eli ns. lähiöohjelmaa tulee jatkaa. Lähiöissä asuu 1,5 miljoonaa suomalaista. Näiden ihmisten asumista tulee kehittää jatkossakin ohjelman kautta. Ohjelman tavoitteena viime kaudella oli ehkäistä asuinalueiden eriytymistä, edistää asuinalueiden palvelutarjontaa ja elinkeinotoimintaa, vahvistaa asukkaiden osallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia, parantaa eri asukasryhmien vuorovaikutusta ja luoda viihtyisiä, turvallisia ja kiinnostavia asuinympäristöjä.

ARA-asuntojen tulorajat

Tulorajojen asettaminen ARA-asuntoihin vuoden 2017 alusta oli tarpeeton ja haitallinen muutos, joka ei merkittävästi lisää edullisten vuokra-asuntojen saatavuutta. Vuokralaisvalinta toimi jo ennestään niin, että asunnot kohdistuivat lähinnä pieni- ja keskituloisille ihmisille. Tulorajojen asettaminen lisää byrokratiaa ja asuinalueiden segregaatiota ja lisää tuloloukkuja. Tulorajoista pitää luopua ja palata aikaisempaan asukasvalintamalliin.

Asunnottomuus poistetaan ja asumisneuvontaan panostetaan

Suomi on onnistunut hyvin asunnottomuuden hoitamisessa, mutta tavoitteena tulee olla asunnottomuuden kitkeminen Suomesta kokonaan. Jokaisella on oikeus asuntoon. Työtä asunnottomuuden vähentämiseksi on jatkettava sinnikkäästi. Asunnottomuutta ehkäistään parhaiten ennakoivalla sosiaalityöllä, asumisneuvonnalla sekä kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon riittävällä määrällä.

Asumisneuvontaan panostetaan lisää 1 miljoona euroa. Asumisneuvonnalla vähennetään vuokra-asuntoyhtiöissä asumisen ongelmista aiheutuvia kuluja ja parannetaan asumisviihtyvyyttä. Neuvonta on ollut tuloksellista. Asumisneuvontatoiminnan laajenemisen ja sosiaalitoimen tehtäviksi siirtymisen kautta vaikutusaluetta on pyritty laajentamaan muun muassa syrjäytymisen ehkäisemiseen. Asumisneuvonnalla voidaan vaikuttaa asumisen ongelmista aiheutuvien kulujen pienenemiseen, turhien häätöjen määrän vähentämiseen, asumisviihtyvyyden paranemiseen, asukasyhteisön sisäisten konfliktien ratkaisemiseen, kulttuurisen kanssakäymisen edistämiseen ja syrjäytymisen ehkäisemiseen.

Luonnonsuojelualueiden hankintamenot ja METSO-ohjelman rahoitus

Suomen metsäluonto köyhtyy jatkuvasti. Suomi on sitoutunut pysäyttämään vuoteen 2020 mennessä Suomen luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen, vähentämään luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvia paineita ja luonnonvarojen kestävään käyttöön. METSO-ohjelman kautta kana-

voitu suojelutoiminta on ollut tehokas ja suosittu keino suojella yksityisessä omistuksessa olevia metsiä.

Suomen metsiin kohdistuu tällä hetkellä suuri poliittinen ja taloudellinen kiinnostus. Ilmastopolitiikan laskentasäännöt ovat valmistelussa ja luovat epävarmuutta sektorille. Hallituksen massiiviset biotaloushankkeet ja erityisesti liikenteen biopolttoaineiden suunniteltu suuri rooli tilanteessa, jossa muu maailma etenee kohti sähköautoilua, on herättänyt kysymyksen Suomen metsien ja metsäluonnon kohtalosta tulevaisuudessa. Järkevälle metsäpolitiikalle ja suojelulle on nyt tarvetta enemmän kuin pitkään aikaan. Varmaa on vain se, että ilmastonmuutoksen torjuntakeinoja tarvitaan paljon lisää ja Suomen metsillä tulee olemaan tärkeä rooli tavoitteiden saavuttamisessa.

Vaikka hallitus ja eduskunta on lisännyt METSO-ohjelman rahoitusta Sipilän hallituksen v. 2015 tekemän valtavan leikkauksen paikkaamiseksi, lisärahaa tarvitaan edelleen. Suojelutavoitteesta ei saa tinkiä ja määrärahat on nostettava nopeasti viime hallituskauden tasolle. Allekirjoittaneet ovat erittäin huolissaan METSO-ohjelman tavoitteiden toteutumisesta momentille kohdistuvan määrärahaleikkauksen vuoksi. Lisätään luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenoihin 10 000 000 euroa.

Vaelluskalojen suojelu

Hallitukselle voi antaa kiitosta aktiivisesta politiikasta koskien vaelluskalojen kulun turvaamista ja kantojen vahvistamista useissa kalatiestrategian mukaisissa kohteissa ympäri Suomea. Kärkihankerahoitus on kuitenkin riittämätöntä, mikäli kaikki kalatiestrategian mukaiset kohteet haluttaisiin kunnostaa. Myös voimayhtiöiden vastuuta uhanalaisten vaelluskalakantojen vahvistamisesta tulee lisätä. Kalatalousvelvoitteita puuttuu ainakin noin 50 voimalaitoksen vesiluvista, ja olemassa olevienkin velvoitteiden toimeenpano ontuu. Tarvitaan vesilain uudistus, jotta myös voimayhtiöiden vastuuta kalakantojen suojelusta voidaan lisätä.

Avustukset ympäristöjärjestöille

Valtakunnallisten ympäristöjärjestöjen tekemä työ on tärkeää ympäristönsuojelun, kansalaisyhteiskunnan tukemisen ja ympäristökasvatuksen näkökulmasta. Ympäristöjärjestöt tekevät erittäin tärkeää luonnonsuojelu- ja ympäristötyötä. Samalla ne ovat merkittäviä asiantuntijaorganisaatioita, joiden osaamista hyödynnetään laajasti. Työ on luonteeltaan myös kansainvälistä. Vapaaehtoisten henkilöiden työpanoksen hyödyntäminen on erinomainen tapa lisätä suomalaisten ympäristötietoisuutta ja tehdä konkreettisia ympäristön suojelutoimenpiteitä. Viranomaisten kuormitus vähenee esimerkiksi asumis- ja rakennusalan järjestöjen tiedotus- ja neuvontatoiminnalla. Ympäristöjärjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen ja kehittäminen on tärkeä yhteiskunnallinen tavoite. Esitämme, että ympäristöjärjestöille lisätään 200 000 euroa.

Erillismääräraha Metsähallituksen luontopalveluille nuorten työllistämiseksi

Metsähallitus on myös tehnyt merkittävää työtä nuorten työllistämisessä erillismäärärahoilla ja palkkatuella. Vuosina 2010—2015 Metsähallitus työllisti noin 550 nuorta maaseutupaikkakunnilla, joilla muita työllistymismahdollisuuksia on ollut niukasti. Nuorten työllistäminen on koettu erittäin hyödylliseksi, ja se on tarjonnut työttömille nuorille mahdollisuuden saada arvokasta

työkokemusta erityisesti harvaan asutulla maaseudulla. Vaikka nuorisotyöttömyys on onneksi laskusuunnassa, edelleen nuorten, alle 25-vuotiaiden, työttömien keskimääräiseksi lukumääräksi vuodelle 2017 ennustetaan 40 000 ja vuodelle 2018 ennustetaan 36 000. Määrärahan säilyttäminen talousarviossa on tärkeää toiminnan yhteiskunnallisen merkityksen vuoksi erityisesti matalasuhdanteen jatkuessa ja työttömyysasteen noustessa. Esitämme, että Metsähallituksen Luontopalveluille lisätään nuorten työllistämiseen 1 miljoona euroa.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 24.10.2017

Riitta Myller sd
Katja Taimela sd

Eriävä mielipide 2

Perustelut

Ympäristövaliokunnan lausunnossa valtion vuoden 2018 budjetiksi (HE 106/2017 vp) on nostettu esiin tärkeitä huomioita. Niiden lisäksi tulisi valtiovarainvaliokunnan huomioida vielä seuraavat yksityiskohdat.

Metso-ohjelman rahoitus. Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma METSO on ollut menestys monella tapaa, kuten esimerkiksi Suomen luonnonsuojeluliitto toteaa asiantuntijalausunnossaan. Vapaaehtoisuuteen perustuva ohjelma on parantanut luonnonsuojelun hyväksyttävyyttä ja lisännyt metsä- ja ympäristöalan toimijoiden välistä yhteistyötä. METSOn keinot ovat tehokkaita ja kustannusvaikuttavia. Siksi METSOn rahoituksen leikkaaminen on ollut todella lyhytnäköistä. Ohjelman tavoitteet uhkaavat jäädä saavuttamatta, kun rahoitus ei riitä. Suomi on sitoutunut noudattamaan YK:n biodiversiteettisopimusta, jonka mukaan metsistä pitäisi suojella vähintään 17 %. Tavoitteesta ollaan vielä kaukana, ja Etelä-Suomessa on suojeltu vain noin 2 % metsistä. Siksi METSO-ohjelman rahoitus tulisi turvata, ja nyt leikkausten jälkeen palautettujen 8 miljoonan lisäksi tarvittaisiin vielä 2 miljoonaa, jotta tavoitteet voitaisiin saavuttaa. *Lisätään momentille 35.19.63 Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot 2 000 000 euroa.*

Metsähallituksen toimintaperiaatteet ja tuloutusvaatimus. Metsähallitus on nyt toiminut uudella organisaatiolla reilun vuoden. Tänä aikana Metsähallituksen toimintaperiaatteissa tai metsänhoitotavoissa ei valitettavasti ole näkynyt muutosta, vaikka uutta lakia säädettäessä biologisen monimuotoisuuden suojelu ja lisääminen kirjattiin sekä Metsähallituksen että Metsätalous oy:n yhteiskunnallisiin velvoitteisiin. Tänä syksynä huonot esimerkit on nähty Keuruulla, jossa suojeltavaksi merkittyä vanhaa metsää hakattiin merkkausvirheen vuoksi, ja Kainuussa, jossa hakkuita suunniteltiin Natura-alueeseen kuuluvilla virkistyssaarilla. Metsähallituksen tuloutus valtion budjettiin on arviolta 94,9 miljoonaa euroa vuodelle 2018. Onko tämän suuren tuloutuksen kustannus luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen valtio-omisteisissa metsissä eli yhteisen kansallisomaisuutemme heikkeneminen? *Tarkistetaan momentin 13.05.01 Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset Metsähallituksen osalta.*

ARA:n toimintamenot. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle on osoitettu viime vuosina useita resursseja vaativia uusia tehtäviä, kuten ARA-asuntojen vuokrienmäärityksen valvonta, ASO-asuntojen valvonta, energiatodistuksiin liittyvä valvonta ja ikääntyneiden korjausavustuksiin liittyvät tehtävät. Samaan aikaan toimintamenot eivät ole lisääntyneet. ARA:n asiantuntijalausunnon mukaan ilman lisäresursseja virasto joutuu sopeuttamaan henkilömäärää nykyisestä lähivuosina 6—8 henkilöllä alaspäin samalla, kun sen tehtäväksi on tullut uusia usean henkilötyövuoden resursseja vaativia tehtäviä. *ARA:n toimintamenot on tarkistettava. Toimintamenojen tulee lisääntyä tehtävien lisääntyessä.*

Kalatiestrategian rahoitus. Kataisen hallituksen aikana laadittiin kalatiestrategia, mutta sen toteutus on edennyt hitaasti vesivoimayhtiöiden nihkeästä suhtautumisesta ja riittämättömän julkisen rahoituksen vuoksi, toteaa WWF asiantuntijalausunnossaan. Tilanne on epäoikeudenmukainen. Vesivoimayhtiöt ovat valjastaneet yhteisen resurssimme yksityisen taloudellisen voitonta-

voittelun käyttöön, lopputuloksena sukupuuttoon kuolleet tai vakavasti vaarantuneet vaelluskalakannat. Kalatiet olisi pitänyt vaatia alun perin voimaloita rakennettaessa, mutta viimeistään nyt asia on saatava kuntoon. Kalateiden rakentamisen tulee olla vesivoimayhtiöiden vastuulla, ja valtion tulee huolehtia strategian mukaisesta kiireellisyysjärjestyksestä. Rakennuskustannuksiin voidaan osaltaan ohjata valtion avustusta. Käytössä olevien kalateiden vaatima vesimäärä on merkityksetön voimalaitosten kannattavuudelle. Pienille, taloudellisesti merkityksettömille vesivoimaloille tulisi kehittää romutuspalkkio tai muu kulttuuriarvot säilyttävä purkamisen mahdollistava keino. *Varmistetaan kalatiestrategian toteutuminen ja tehdään lainsäädännölliset muutokset vesivoimayhtiöiden vastuun selkeyttämiseksi.*

Erityisryhmien asunto-olojen parantamisen avustusvaltuudet. Erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi esitetään myönnettäväksi investointiavustuksia yhteensä enintään 105 miljoonaa euroa vuonna 2018. Ehdotettu avustusvaltuus on 25 miljoonaa euroa pienempi kuin vuodelle 2017. Asiantuntijalausunnossaan KOVA ry pitää ehdotettua avustusvaltuutta liian matalana ja on erityisesti huolissaan avustusvaltuuksien pienenemisen vaikutuksista pienimmän tukiluokan (tukiluokka 1, avustuksen enimmäismäärä 10 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista) asuntohankkeisiin, joita ovat erityisesti nuoriso- ja opiskelija-asuntohankkeet. Avustusvaltuuden pienentyessä pienimmän tukiluokan hankkeet voivat jäädä jalkoihin, vaikka niillä voidaan lisätä eniten asuntojen määrää suhteessa käytettyyn avustukseen. *Lisätään momentille 35.20.60 Siirto valtion asuntorahastoon 25 miljoonaa euroa erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi.*

Asunnottomuuden hoito. Sipilän hallituksen heikennykset asumistukeen lisäävät asunnottomuuden riskiä. Asunnottomuus on monisyinen ongelma, jonka korjaamiseen tarvitaan laaja-alaista sosiaali- ja asuntopolitiikan integraatiota. Kuten asiantuntijakuulemisissa kävi ilmi ja valiokunnan lausunnossa todetaan, asunnottomuuden hoidosta on huolehdittava myös sote- ja maakuntauudistuksen jälkeen, jotta Asunto ensin -periaate voi toteutua. Tehokkainta asunnottomuuden hoitoa on ennaltaehkäisy. Helpoin tapa oman asunnon hankkimiseen on usein yhteisöllinen asuminen. Siksi hallituksen päätös leikata kimppakämpissä asuvien asumistukea osuu erityisesti niihin, joiden seuraava vaihtoehto voi olla kokonaan ilman asuntoa jääminen. *Huomioidaan Asunto ensin -periaatteen säilyminen sote- ja maakuntauudistuksessa.*

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitän,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 24.10.2017

Silvia Modig vas

Eriävä mielipide 3

Perustelut

Tulevaisuuden asuntorakentamisen sekä -tuotannon haasteet ovat suuret. Tämä puolestaan on lisännyt haasteellisuutta pääkaupunkiseudun sekä sen kehyskuntien tilanteeseen. Erityisen huolestuttava tilanne on juuri asuntotuotannon suhteen pääkaupunkiseudulla sinne pakkautuvan väkimäärän vuoksi. Omat haasteensa tähän kokonaisuuteen luo myös sosiaalinen asuntotuotanto. Hallitus on lanseerannut oman mallin ns. Jokeri-radan ympärille tilanteen ratkaisemiseksi. Sen sijaan, että kaavoitusta tehostettaisiin ja rakentamiskustannuksia pyrittäisiin laskemaan muun muassa norminpurun keinoin, norminpurku on jäämässä monilta osin kauniiden sanojen tasolle ja sen sijaan, että täydennysrakentamisesta tehtäisiin helpompaa, yhä uusia, muussa käytössä kansalaisille tärkeitä alueita, kuten osia Keskuspuistosta Helsingissä ja Malmin lentokenttä, halutaan uhrata asuinrakentamiselle.

Perussuomalaisten eduskuntaryhmän sekä valiokuntaryhmämme mielestä hallituksen keinot eivät ole ratkaisu kyseessä oleviin ongelmiin. Perussuomalaisten mielestä hallitus yhä ummistaa silmänsä tosiasioilta. Valiokuntaryhmämme mielestä kohtuuhintaiseen asumiseen tulee satsata nykyistä huomattavasti enemmän. Myös lupabyrokratian purkamiseen tulisi panostaa nykyistä hallitusta enemmän, sillä tämä käynnistäisi investointeja sekä loisi työpaikkoja nykyistä enemmän.

Perussuomalaiset pitävät tärkeänä sitä, että korjausavustusten määrä palaisi riittävälle tasolle. Nykyistä suurempi rahamäärä ja satsaus on erittäin tarpeellinen, jotta hissien rakentaminen sekä vanhusten ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaaminen kotona asumisen mahdollistamiseksi voidaan toteuttaa. Hallituksen määräraha on korjausavustuksiin liian pieni.

Toiseksi myös homekohteiden korjauksiin tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota. Perussuomalaisten mielestä yhdenkään kansalaisen ei tulisi joutua asumaan, elämään tai muutoin oleskelemaan päivittäisin tiloissa, mitkä altistavat terveyshaittoihin. Yksi konkreettinen toimenpide on perustaa 18 sisäilmapoliklinikkaa, vähintään yksi jokaiseen maakuntaan SoTe-uudistuksen yhteydessä. Valiokuntaryhmämme näkee, että vastuuta asiassa tulisi kohdentaa nykyistä paremmin esimerkiksi asuntoministerin käsiin jatkossa. Tällöin kokonaisuus olisi paremmin hallittavissa.

Eduskunnan tarkastusvaliokunta on kiinnittänyt omassa raportissaan myös huomiota tähän samaan asiaan. Muutoin Perussuomalaiset näkevät, että koko maamme rakennuskannasta huolehtiminen tulisi nostaa poliittisen agendan kärkipäähän, sillä rakennuksissa lepää isot rahat ja ne ovat osa kansallisvarallisuuttamme.

Lopuksi valiokuntaryhmämme haluaa kiinnittää erityistä huomiota siihen, etteivät ns. "ympäristönsuojelun nimissä" tehdyt hankkeet rasita liikaa kansalaisten taloutta. Toimenpiteistä, joiden vaikutus ympäristön näkökulmasta on häviävän pieni mutta joilla on merkittäviä kustannusvaikutuksia tavalliselle kansalaiselle, tulisi Perussuomalaisten mielestä luopua yhteiskunnan kokonaisedun nimissä. Muutoinkin raskaasta lupabyrokratiasta tulee päästä eroon.

Valiokunnan lausunto YmVL 25/2017 vp

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 24.10.2017

Olli Immonen ps
Rami Lehto ps